

หลักอำนาจเสริมของศาลอาญาระหว่างประเทศ กับอาชญากรรมอันเป็นการรุกราน

Complementarily Principle of the International Criminal Court and the Crime of Aggression

กิตติ ชยางกุล

บทคัดย่อ

อาชญากรรมอันเป็นการรุกราน เป็นอาชญากรรมร้ายแรงตามกฎหมายระหว่างประเทศที่อยู่ภายใต้เขตอำนาจในการดำเนินคดีของศาลอาญาระหว่างประเทศ การใช้อำนาจเพื่อดำเนินคดีอาชญากรรมดังกล่าว ธรรมนูญกรุงโรมว่าด้วยศาลอาญาระหว่างประเทศได้กำหนดให้ศาลภายในของรัฐมีอำนาจในการดำเนินคดีอาชญากรรมอันเป็นการรุกรานเหนือศาลอาญาระหว่างประเทศ กล่าวคือศาลอาญาระหว่างประเทศจะปรับใช้อำนาจดำเนินคดีอาชญากรรมรุกรานก็ต่อเมื่อปรากฏว่าศาลภายในของรัฐล้มเหลวในการดำเนินคดีอาชญากรรมระหว่างประเทศที่เกิดขึ้นในดินแดนของรัฐ ตามหลักอำนาจเสริม บทความนี้นำเสนอลักษณะของอาชญากรรมอันเป็นการรุกราน กลไกการดำเนินคดีตามหลักอำนาจเสริมของศาลอาญาระหว่างประเทศ ตลอดจนประเด็นกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาชญากรรมอันเป็นการรุกรานตามหลักอำนาจเสริมของศาลอาญาระหว่างประเทศ

คำสำคัญ: หลักอำนาจเสริม, ศาลอาญา, อาชญากรรม

Abstract

Crime of aggression is a core crime of international law, which is under the jurisdiction of the international Criminal Court (ICC). The exercise of ICC jurisdiction over crime of aggression shall comply with complementarily principle where the ICC will interfere to apply its jurisdiction only when national criminal mechanism fails to do that. This article will explore the nature of the crime of aggression, the ICC complementarily mechanism and the legal issues concerning the application of ICC complementarily jurisdiction over the crime of aggression.

Keywords: Crime of aggression, core crime, international law

ความนำ

ศาลอาญาระหว่างประเทศ (International Criminal Court) เป็นกลไกในระดับสากลที่ถูกจัดตั้งขึ้นโดยธรรมนูญกรุงโรมว่าด้วยศาลอาญาระหว่างประเทศ (ธรรมนูญกรุงโรมฯ) เพื่อดำเนินคดีอาชญากรรมระหว่างประเทศที่มีความร้ายแรง 4 ประการ ได้แก่ อาชญากรรม

ฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ (crime of genocide) อาชญากรรมสงคราม (war crimes) อาชญากรรมต่อมนุษยชาติ (crimes against humanity) และอาชญากรรมอันเป็นการรุกราน (crime of aggression) (ธรรมนูญกรุงโรมฯ มาตรา 5) และเปิดให้รัฐต่างๆ เข้าเป็นภาคีสมาชิก (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2558 ศาลอาญาระหว่างประเทศมีภาคีสมาชิก 123 รัฐ)

ธรรมนูญกรุงโรมฯ ได้จัดสร้างกลไกการดำเนินงานของศาล โดยให้ศาลมีอำนาจในการดำเนินคดีปัจเจกชนที่ก่ออาชญากรรมระหว่างประเทศ 4 ประการดังกล่าว โดยกำหนดให้กลไกการดำเนินคดีของศาลอาญาระหว่างประเทศเป็นเพียงกลไกที่เสริมการดำเนินคดีโดยกลไกในระดับภายในของรัฐเท่านั้น กล่าวคือ ศาลอาญาระหว่างประเทศจะเข้ามาแทรกแซงเพื่อดำเนินคดีอาชญากรรมระหว่างประเทศก็ต่อเมื่อกระบวนการยุติธรรมภายในของรัฐล้มเหลวลงเท่านั้น ซึ่งกลไกนี้เรียกว่าการดำเนินคดีตามหลักอำนาจเสริม (complementarity principle) ได้รับการบัญญัติอย่างชัดเจนในอารัมภบท ย่อหน้าที่ 10 และมาตรา 1 ของธรรมนูญกรุงโรมฯ ที่บัญญัติให้การใช้อำนาจของศาลอาญาระหว่างประเทศเป็นการเสริมการใช้อำนาจของศาลภายในของรัฐเท่านั้น

ศาลอาญาระหว่างประเทศถูกจัดตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1998 และศาลเริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม ค.ศ. 2002 ซึ่งศาลมีรัฐสมาชิกครบ 60 ประเทศ (ธรรมนูญกรุงโรมฯ มาตรา 126) แต่ในการใช้เขตอำนาจของศาลจะคงมีเพียงเขตอำนาจเหนืออาชญากรรมระหว่างประเทศเพียง 3 ประเภทเท่านั้น คือ อาชญากรรมฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ อาชญากรรมสงคราม และอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ ส่วนอาชญากรรมอื่นเป็นการรุกรานนั้น ศาลยังไม่สามารถที่ใช้เขตอำนาจได้ เนื่องจากธรรมนูญกรุงโรมฯ ไม่มีบทบัญญัตินิยามความหมายของอาชญากรรมอื่นเป็นการรุกราน จนกระทั่งภายหลังการประชุมทบทวนธรรมนูญกรุงโรมฯ เมื่อปี ค.ศ. 2010 ณ กรุงกัมปาลา ประเทศอูกันดา (The Kampala Review Conference) บทนิยามของอาชญากรรมอื่นเป็นการรุกรานจึงได้รับการบัญญัติขึ้นมา และเปิดให้รัฐต่าง ๆ แสดงเจตนาเพื่อเข้าสู่ผูกพันตามการแก้ไขธรรมนูญกรุงโรมฯ ตามข้อมติสมัชชารัฐภาคีธรรมนูญกรุงโรมว่าด้วยศาลอาญาระหว่างประเทศที่ Rc/Res.6 เกี่ยวกับอาชญากรรมอื่นเป็นการรุกราน โดยปัจจุบันมีรัฐภาคีที่เข้าสู่ผูกพันการแก้ไขดังกล่าวจำนวน 24 ประเทศ (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2558)

อนึ่ง แม้ว่าปัจจุบันนิยามของอาชญากรรมอื่นเป็นการรุกรานจะได้รับการบัญญัติขึ้นอย่างชัดเจนแล้วและศาลอาญาเองก็สามารถใช้อำนาจเหนืออาชญากรรมอื่นเป็นการรุกรานได้แล้วก็ตาม แต่การใช้อำนาจของศาลอาญาระหว่างประเทศเหนืออาชญากรรมอื่นเป็นการรุกรานดังกล่าวยังมีประเด็นโต้แย้งในหลายประการ บทความนี้จะนำเสนอประเด็นดังกล่าว โดยในลำดับแรกจะอธิบายลักษณะของอาชญากรรมอื่นเป็นการรุกรานตามธรรมนูญกรุงโรมฯ ที่ตกอยู่ภายใต้เขตอำนาจของศาลอาญาระหว่างประเทศ (ข้อ 2) แล้วต่อมาจะนำเสนอกลไกอำนาจเสริมของศาลอาญาระหว่างประเทศ (ข้อ 3) ก่อนที่จะได้วิเคราะห์ถึงประเด็นโต้แย้งในการปรับใช้หลักอำนาจเสริมของศาลอาญาระหว่างประเทศเพื่อดำเนินคดีอาชญากรรมอื่นเป็นการรุกราน (ข้อ 4) และนำไปสู่บทสรุป (ข้อ 5) ต่อไป

อาชญากรรมอื่นเป็นการรุกรานภายใต้อำนาจของศาลอาญาระหว่างประเทศ

อาชญากรรมอื่นเป็นการรุกราน เป็นอาชญากรรมหนึ่งซึ่งอยู่ในเขตอำนาจของศาลอาญาระหว่างประเทศตามธรรมนูญกรุงโรมฯ ที่บัญญัติขึ้นตั้งแต่ปี ค.ศ. 1998 แต่ยังไม่มีการกำหนดคำนิยามของอาชญากรรมอื่นเป็นการรุกรานไว้ ต่อมา ในการประชุมทบทวนธรรมนูญกรุงโรมฯ ณ กรุงกัมปาลา ประเทศอูกันดา ในปี ค.ศ. 2010 ที่ประชุมได้มีฉันทามติให้รับเอาการแก้ไขธรรมนูญกรุงโรมฯ เกี่ยวกับอาชญากรรมอื่นเป็นการรุกราน ทั้งในเรื่องคำนิยามของอาชญากรรมอื่นเป็นการรุกรานโดยใช้แนวทางตามข้อมติสมัชชาใหญ่สหประชาชาติ (UN General Assembly) ที่ 3314 (XXIX) ลงวันที่ 14 ธันวาคม ค.ศ. 1974 ซึ่งความมุ่งหมายเดิมของข้อมตินี้ก็เพื่อเป็นแนวทางสำหรับคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติในการพิจารณาว่าเกิด “การรุกราน” ขึ้นหรือไม่เพื่อดำเนินมาตรการที่เหมาะสมต่อไปตามที่กำหนดไว้ในข้อ 39 ของกฎบัตรสหประชาชาติ และการใช้อำนาจของศาลอาญา

ระหว่างประเทศในการดำเนินคดีอาชญากรรมอันเป็นการรุกรานดังกล่าว

การแก้ไขธรรมนูญกรุงโรมฯ ตามข้อมติสมัชชารัฐภาคีธรรมนูญกรุงโรมว่าด้วยศาลอาญาระหว่างประเทศที่ Rc/Res.6 เกี่ยวกับอาชญากรรมอันเป็นการรุกราน ได้กำหนดนิยามของอาชญากรรมการรุกรานว่า หมายถึง การวางแผน การเตรียม การริเริ่ม หรือการปฏิบัติการ โดยบุคคลในตำแหน่งที่สามารถควบคุมหรือกำหนดการกระทำอย่างแท้จริงทางการเมืองหรือทางทหารในการกระทำที่เป็นการรุกราน ซึ่งการรุกรานก็คือ การใช้กำลังติดอาวุธโดยรัฐต่ออธิปไตย บูรณภาพแห่งดินแดน หรือเอกราชทางการเมืองของรัฐอื่น ซึ่งมีลักษณะความร้ายแรงและขอบเขตอันถือเป็นการละเมิดกฎบัตรแห่งสหประชาชาติ (ธรรมนูญกรุงโรมฯ มาตรา 8 bis (1)) นอกจากนี้การแก้ไขธรรมนูญกรุงโรมฯ มาตรา 8 bis (2) ยังบัญญัติว่า การรุกราน เป็นการใช้กำลังทางอาวุธโดยรัฐต่ออำนาจอธิปไตย บูรณภาพเหนือดินแดน หรืออิสรภาพทางการเมืองของรัฐหนึ่ง รวมถึงการกระทำที่ไม่สอดคล้องตามกฎหมายบัตรสหประชาชาติ โดยบัญญัติว่าการดังต่อไปนี้ไม่ว่าจะมีการประกาศสงครามหรือไม่ก็ตาม เป็นการรุกรานตาม มติประชุมสมัชชาใหญ่สหประชาชาติ (UNGA Resolution) ที่ 3314 (XXIX) ลงวันที่ 14 ธันวาคม ค.ศ. 1974 ได้แก่

1. การที่รัฐหนึ่งใช้กำลังอาวุธรุกรานหรือโจมตีเขตแดนของรัฐหนึ่ง หรือการยึดครองโดยกำลังทหาร แม้จะเป็นการชั่วคราวเนื่องมาจากการรุกรานหรือการโจมตีดังกล่าว หรือการผนวกดินแดนโดยใช้กำลัง การทิ้งระเบิดโดยกองกำลังของรัฐหนึ่งต่อดินแดนของรัฐหนึ่ง หรือการใช้อาวุธโดยรัฐหนึ่งต่อรัฐหนึ่ง

2. การที่รัฐหนึ่งใช้กำลังอาวุธปิดกั้นท่าเรือหรืออ่าวของรัฐหนึ่ง

3. การโจมตีโดยใช้กำลังอาวุธของรัฐหนึ่งต่อกองกำลังทางบก เรือ หรืออากาศ ตลอดจนเรือหรืออากาศยานของรัฐหนึ่ง

4. การใช้กำลังอาวุธโดยรัฐหนึ่งภายในดินแดนของรัฐหนึ่งโดยความยินยอมของรัฐผู้รับในลักษณะที่ขัดต่อเงื่อนไขที่ตกลงกันไว้ หรืออยู่ภายในดินแดนดังกล่าวเกินกว่าข้อตกลง

5. การที่รัฐใดยินยอมให้อีกรัฐหนึ่งใช้ดินแดนของตนเพื่อกระทำการรุกรานต่อรัฐอื่น

6. การส่งกลุ่มกำลังติดอาวุธ ทหารรับจ้าง เพื่อใช้กำลังต่อรัฐหนึ่งในระดับความรุนแรงเดียวกันกับการกระทำที่กล่าวข้างต้น

จากการแก้ไขธรรมนูญกรุงโรมฯ ดังกล่าว นิยามของอาชญากรรมอันเป็นการรุกรานได้รับการกำหนดขึ้น และมีการเปิดให้รัฐต่างเข้าแสดงเจตนารับเอาการแก้ไขดังกล่าว ซึ่งกระทั่งปัจจุบันมีสมาชิกของศาลอาญาระหว่างประเทศเพียง 24 รัฐจาก 123 รัฐเท่านั้นที่ได้รับเข้าผูกพันตามการแก้ไขดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันศาลอาญาระหว่างประเทศจะมีเขตอำนาจเหนืออาชญากรรมอันเป็นการรุกราน เมื่อรัฐภาคีอย่างน้อย 30 รัฐให้สัตยาบันหรือยอมรับการแก้ไขดังกล่าว (ธรรมนูญกรุงโรมฯ มาตรา 15 bis (2)) โดยในการใช้อำนาจของศาลอาญาระหว่างประเทศเหนืออาชญากรรมอันเป็นการรุกราน จะเป็นการใช้อำนาจตามหลักอำนาจเสริมเช่นเดียวกันกับอาชญากรรมการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ อาชญากรรมสงคราม และอาชญากรรมต่อมนุษยชาติที่ศาลมีเขตอำนาจเหนือและมีคำนิยามไว้แล้วก่อนหน้านี้

ระบบอำนาจเสริมของศาลอาญาระหว่างประเทศ

ระบบอำนาจเสริมของศาลอาญาระหว่างประเทศ (ICC Complementarity System) เป็นกลไกตามหลักการประการสำคัญของศาลที่กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างศาลอาญาระหว่างประเทศกับศาลภายในของรัฐ ว่าการดำเนินคดีของศาลอาญาระหว่างประเทศจะเป็นแนวทางสุดท้ายในการดำเนินคดีอาชญากรรมระหว่างประเทศนั้น ๆ กล่าวคือตามหลักนี้ศาลอาญาระหว่างประเทศจะใช้อำนาจ ก็ต่อเมื่อศาลภายในของรัฐซึ่งเป็นกลไกในลำดับ

ดังนั้นล้มเหลวก่อนหน้านั้น ซึ่งการล้มเหลวของกลไกภายในของรัฐ คือ กรณีที่ศาลภายในของรัฐไม่สมัครใจ (unwilling) หรือไม่สามารถ (unable) ที่จะดำเนินคดีอาชญากรรมนั้นได้อย่างแท้จริง

ระบบอำนาจเสริมนี้ เป็นกลไกในระดับระหว่างประเทศสำคัญประการหนึ่งที่ถูกจัดตั้งขึ้นมา ซึ่งมีลักษณะที่แตกต่างไปจากกลไกในระดับระหว่างประเทศอื่นๆ ก่อนหน้านี้ ไม่ว่าจะเป็นกลไกของศาลทหารระหว่างประเทศ ณ นูเรมเบิร์ก (International Military Tribunal at Nuremberg) หรือ ศาลทหารระหว่างประเทศสำหรับตะวันออกไกล (International Military Tribunal for the Far East) ณ กรุงโตเกียว ในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สอง หรือศาลอาญาระหว่างประเทศชั่วคราวที่จัดตั้งขึ้นหลังอาชญากรรมร้ายแรงในดินแดนของอดีตประเทศยูโกสลาเวียและประเทศรวันดา ได้แก่ ศาลอาญาระหว่างประเทศสำหรับอดีตประเทศยูโกสลาเวีย (International Criminal Tribunal for the Former Yugoslavia) และศาลอาญาระหว่างประเทศสำหรับรวันดา (International Criminal Tribunal for Rwanda) ที่กำหนด กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างศาลกับศาลภายในเป็นไปตามหลักอำนาจหลัก (Primacy Principle) กล่าวคือ ให้ศาลอาญาระหว่างประเทศชั่วคราวทั้งสองมีบทบาทในการพิจารณาคดีเหนือศาลภายในของรัฐ (Zeidy, 2008)

ทั้งนี้ในการทำความเข้าใจระบบอำนาจเสริมของศาลอาญาระหว่างประเทศนี้ จำเป็นที่จะต้องทำความเข้าใจทั้งในส่วนรากฐานของแนวคิดของหลักอำนาจเสริม (ข้อ 3.1 และหลักอำนาจเสริมตามธรรมนูญกรุงโรมฯ ของศาลอาญาระหว่างประเทศ (ข้อ 3.2)

3.1 รากฐานความคิดของหลักอำนาจเสริม

หลักอำนาจเสริมเป็นหลักการที่กำหนดความสัมพันธ์ของศาลอาญาระหว่างประเทศกับศาลภายในที่ได้รับการรับรองในธรรมนูญศาลกรุงโรมฯ โดยรากฐานความคิดนี้มีพัฒนาการต่อเนื่องเรื่อยมาควบคู่ไปกับแนวคิดในการจัดตั้งศาลอาญาระหว่างประเทศขึ้นมา

เพื่อเป็นกลไกระดับระหว่างประเทศเพื่อดำเนินคดีและลงโทษอาชญากรรมระหว่างประเทศ โดยจุดเริ่มต้นของแนวคิดนี้เกิดขึ้น ในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง และมีพัฒนาการเรื่อยมาผ่านทางปฏิบัติขององค์การสันนิบาตชาติ การดำเนินคดีโดยศาลทหารระหว่างประเทศในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สอง การดำเนินคดีของศาลอาญาระหว่างประเทศชั่วคราวที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อดำเนินคดีอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในดินแดนอดีตยูโกสลาเวียและรวันดา ก่อนที่จะได้รับการรับรองโดยธรรมนูญกรุงโรมฯ ด้วยศาลอาญาระหว่างประเทศ

รากฐานแนวคิดเรื่องอำนาจเสริมของศาลอาญาระหว่างประเทศต่อศาลภายใน เป็นแนวความคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างศาลอาญาระหว่างประเทศกับศาลภายใน ในส่วนของบทบาทของศาลทั้งสองระดับในการดำเนินคดีอาชญากรรมระหว่างประเทศ รากฐานแนวคิดนี้เริ่มขึ้นตั้งแต่ในช่วงที่สงครามโลกครั้งที่หนึ่งสิ้นสุดลง มีความต้องการนำตัวผู้ที่ต้องรับผิดชอบในการก่อสงครามโลกครั้งที่หนึ่งมาดำเนินคดีและลงโทษ ทั้งโดยการดำเนินคดีของศาลภายในซึ่งเป็นการใช้อำนาจของรัฐตามหลักอำนาจอธิปไตย และการดำเนินคดีของศาลระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นความพยายามในการสร้างกลไกในทางระหว่างประเทศขึ้นมาเพื่อดำเนินคดีอาชญากรรมระหว่างประเทศเป็นการเฉพาะอีกกลไกหนึ่ง แนวคิดในการเสริมอำนาจศาลภายในของศาลอาญาระหว่างประเทศถูกกำหนดขึ้นเพื่อระงับข้อโต้แย้งในเรื่องเขตอำนาจที่ทับซ้อนกัน และการแข่งขันในการดำเนินคดีตามหลักเขตอำนาจศาลร่วม ซึ่งปรากฏในร่างธรรมนูญศาลอาญาระหว่างประเทศฉบับของคณะกรรมการกฎหมายระหว่างประเทศ มองว่าหลักอำนาจเสริมเป็นฐานในการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างศาลภายในของรัฐกับศาลอาญาระหว่างประเทศ ซึ่งต่อมาหลักการนี้ได้รับการรับรองและบัญญัติในธรรมนูญกรุงโรมของศาลอาญาระหว่างประเทศ

3.2 หลักอำนาจเสริมตามธรรมนูญกรุงโรมฯ

ธรรมนูญกรุงโรมเพื่อจัดตั้งศาลอาญาระหว่างประเทศ บัญญัติให้ศาลอาญาระหว่างประเทศมีเขตอำนาจศาลเหนืออาชญากรรมฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ อาชญากรรมสงคราม อาชญากรรมต่อมนุษยชาติ และอาชญากรรมอื่นเป็นการรุกราน โดยกลไกการดำเนินคดีของศาลอาญาระหว่างประเทศนั้น เป็นกลไกในระดับระหว่างประเทศที่ถูกสร้างขึ้นมาเป็นกลไกที่ช่วยเสริมกลไกในระดับภายในประเทศ คือช่วยเสริมการดำเนินคดีโดยศาลภายในของรัฐ หรือที่เรียกว่าเป็นกลไกตามหลัก อำนาจเสริม ดังปรากฏอยู่ในย่อหน้าที่ 10 ของอารัมภบทของธรรมนูญกรุงโรมฯ ว่า “ศาลอาญาระหว่างประเทศที่จัดตั้งขึ้นนี้เป็นเสริมการใช้อำนาจศาลทางอาญาภายในของรัฐ”

และมาตรา 1 ของธรรมนูญศาลยังบัญญัติในลักษณะเดียวกันด้วยว่า

“ศาลอาญาระหว่างประเทศมีเขตอำนาจศาลในการดำเนินคดีปัจเจกชนที่ก่ออาชญากรรมระหว่างประเทศ โดยศาลต้องเสริมการใช้อำนาจศาลทางอาญาภายในของรัฐ”

ระบบอำนาจเสริมของศาลอาญาระหว่างประเทศเป็นกลไกสำคัญของศาลอาญาระหว่างประเทศ โดยระบบดังกล่าวจะกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างศาลอาญาระหว่างประเทศกับศาลภายในของรัฐ ว่าการดำเนินคดีของศาลอาญาระหว่างประเทศเป็นที่พึ่งสุดท้าย (last resort) ในการดำเนินคดีอาชญากรรมระหว่างประเทศ เท่ากับว่าศาลภายในของรัฐเป็นศาลในลำดับแรกในการดำเนินคดีอาชญากรรมระหว่างประเทศทั้งสี่ประการ ภายใต้เขตอำนาจศาล ซึ่งเป็นการรับรองหลักอำนาจอธิปไตยของรัฐ ในการใช้อำนาจรัฐทางอาญาของศาลภายในของรัฐเพื่อดำเนินคดีศาลอาญาระหว่างประเทศ ศาลอาญาระหว่างประเทศจะเข้ามาดำเนินคดีอาชญากรรมระหว่างประเทศดังกล่าวได้ ก็ต่อเมื่อศาลภายในของรัฐล้มเหลวในการดำเนินคดีอาชญากรรมระหว่างประเทศที่เกิดขึ้นในดินแดนของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นสาเหตุมาจากการที่ศาลภายในของรัฐไม่สมัครใจ (unwilling) หรือไม่สามาร

(unable) ที่จะดำเนินคดีได้อย่างแท้จริง ระบบอำนาจเสริมนี้ เป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งในการดำเนินการของศาลอาญาระหว่างประเทศที่จัดตั้งขึ้นมา ซึ่งแตกต่างไปจากกลไกในระดับระหว่างประเทศอื่นๆ ก่อนหน้านี้ที่ได้ให้บทบาทของกลไกในระดับระหว่างประเทศอยู่นอกกลไกในระดับประเทศ โดยเฉพาะศาลอาญาระหว่างประเทศสำหรับอดีตประเทศยูโกสลาเวียและศาลอาญาระหว่างประเทศสำหรับวันดา ที่บทบัญญัติของธรรมนูญศาลทั้งสอง กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างศาลอาญาระหว่างประเทศชั่วคราวทั้งสองกับศาลภายในเป็นไปตามหลักอำนาจสูงสุด (Primacy Principle) คือให้ศาลอาญาระหว่างประเทศชั่วคราวมีบทบาทในการพิจารณาคดีเหนือศาลอาญาภายใน (Zeidy, 2008)

หลักอำนาจเสริมของศาลอาญาระหว่างประเทศเป็นการถ่วงดุลอำนาจอธิปไตยของรัฐในการให้ศาลภายในเป็นช่องทางแรกในการดำเนินคดีผู้กระทำความผิด ซึ่งระบบนี้จะส่งผลให้เกิดการดำเนินคดีอาชญากรรมฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ อาชญากรรมสงคราม อาชญากรรมต่อมนุษยชาติ รวมไปถึงอาชญากรรมรุกรานโดยกระบวนยุติธรรมภายในของรัฐ แม้ธรรมนูญศาลอาญาระหว่างประเทศจะไม่ได้กำหนดกรอบที่ชัดเจนเกี่ยวกับเงื่อนไขของการใช้อำนาจเสริมของศาลอาญาระหว่างประเทศ แต่ได้บัญญัติเกี่ยวกับระบบของอำนาจเสริมไว้ในบทบัญญัติเรื่องเขตอำนาจศาล และอำนาจในการรับคดีของศาล (Jurisdiction and Issues of Admissibility)

ธรรมนูญกรุงโรมฯ มาตรา 17 บัญญัติเรื่องการรับคดีไว้พิจารณา (Issues of Admissibility) ซึ่งเป็นการเน้นย้ำบทบาทของศาลอาญาระหว่างประเทศในการเสริมอำนาจศาลภายใน โดยระบุว่าในประเด็นการรับคดีไว้พิจารณาของศาลว่า ศาลอาญาระหว่างประเทศจะไม่รับคดีไว้พิจารณา หากปรากฏว่า คดีนั้นกำลังอยู่ระหว่างการสืบสวนสอบสวน หรือฟ้องร้องคดี โดยรัฐที่มีเขตอำนาจเหนือคดีนั้น เว้นแต่รัฐไม่สมัครใจ หรือไม่สามารที่จะทำการสืบสวนสอบสวนหรือฟ้องร้องคดีได้อย่างแท้จริง

(ธรรมนูญกรุงโรมฯ มาตรา 17(1)) ดังนั้น จากบทบัญญัติดังกล่าวศาลอาญาระหว่างประเทศจะไม่ใช้เขตอำนาจของศาลและจะไม่รับคดีไว้พิจารณา หากปรากฏข้อเท็จจริงในสามกรณี คือ ประการแรกศาลภายในกำลังสอบสวนและดำเนินคดีนั้นอยู่ ประการที่สองศาลภายในได้ทำการสอบสวนและตัดสินที่จะไม่ดำเนินคดีนั้น และประการสุดท้ายศาลภายในได้ดำเนินคดีนั้นแล้ว หากปรากฏข้อเท็จจริงดังนี้ศาลอาญาระหว่างประเทศต้องปฏิเสธไม่รับคดีเข้าสู่การพิจารณาของศาล เว้นเสียแต่ว่าการที่ศาลภายในไม่สนใจหรือไม่สามารถดำเนินการสอบสวนหรือพิจารณาคดีได้อย่างแท้จริง หรือกรณีที่คำตัดสินที่จะไม่ดำเนินคดีมีผลมาจากความไม่สนใจ หรือการไม่สามารถดำเนินคดีได้อย่างแท้จริง เท่านั้น

จากบทบัญญัติของธรรมนูญกรุงโรมฯ ดังกล่าวศาลอาญาระหว่างประเทศจะไม่ใช้เขตอำนาจและจะไม่รับคดีไว้พิจารณา ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐอาศัยอยู่ระหว่างการดำเนินการสอบสวนหรือฟ้องร้องดำเนินคดี หรือได้ดำเนินการแล้ว เว้นแต่พฤติกรรมที่แสดงให้เห็นว่ารัฐภาคีที่มีอำนาจเหนือคดีนั้น ไม่ได้สนใจหรือไม่สามารถที่จะดำเนินกระบวนการพิจารณาได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้ธรรมนูญกรุงโรมฯ ยังได้กำหนดแนวทางในการวินิจฉัยการไม่สนใจ (unwillingness) (ข้อ 3.2.1) หรือความสามารถ (inability) (ข้อ 3.2.2) ไว้มีรายละเอียดดังนี้

3.2.1 การไม่สนใจดำเนินคดี (unwillingness)

ธรรมนูญกรุงโรมฯ มาตรา 17(2) ได้บัญญัติว่าศาลจะวินิจฉัยการไม่สนใจดำเนินคดี ให้ศาลพิจารณาโดยคำนึงถึงหลักแห่งความยุติธรรม ซึ่งเป็นที่ยอมรับโดยกฎหมายระหว่างประเทศ ศาลต้องพิจารณาว่ามีประเด็นการไม่สนใจ ไว้ดังนี้

1. กระบวนการพิจารณาที่ได้ดำเนินการหรือกำลังดำเนินการ หรือได้มีคำตัดสินของรัฐเพื่อความมุ่งประสงค์ที่จะปกป้องบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับความเสี่ยงทางอาญาสำหรับอาชญากรรมภายในเขตอำนาจของศาลอาญาระหว่างประเทศ

2. กระบวนการพิจารณาที่มีความล่าช้า ซึ่งตามสภาพการณ์ไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ที่จะนำบุคคลที่เกี่ยวข้องมาสู่ความยุติธรรม และ

3. กระบวนการพิจารณาไม่ได้ดำเนินการ หรือมิได้กำลังดำเนินการอย่างเป็นอิสระหรือไม่เป็นกลาง และกระบวนการพิจารณานั้นได้ดำเนินการ หรือกำลังดำเนินการในลักษณะซึ่งตาสภาพการณ์ที่ไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ที่จะนำบุคคลที่เกี่ยวข้องไปสู่ความยุติธรรม

3.2.2 ความไม่สามารถดำเนินคดี (inability)

ธรรมนูญกรุงโรมฯ มาตรา 17(3) ได้บัญญัติว่าการที่จะวินิจฉัยเกี่ยวกับความสามารถของรัฐในคดีใดคดีหนึ่ง ให้ศาลอาญาระหว่างประเทศพิจารณาว่า รัฐไม่สามารถที่จะได้มาซึ่งตัวผู้ต้องหา หรือพยานหลักฐานที่จำเป็น หรือความสามารถอื่น ๆ อันทำให้ไม่สามารถที่จะดำเนินการตามกระบวนการพิจารณาคดีได้ยุติธรรมแห่งรัฐด้วยสาเหตุจากความล้มเหลวโดยสิ้นเชิงหรือในสาระสำคัญ หรือการปราศจากกระบวนการ

ดังนั้น การพิจารณาความสามารถในการดำเนินคดี ศาลภายในจะไม่มีความสามารถในการดำเนินคดีหากปราศจากปัจจัย 3 ประการ คือ ประการแรก ความล้มเหลวทั้งหมด หรือในสาระสำคัญของกระบวนการ หรือการไม่มีอยู่ของกระบวนการยุติธรรมภายใน ประการที่สองการไม่สามารถควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหา หรือไม่มีพยานหลักฐานที่จำเป็น หรือการไม่สามารถสืบพยาน และประการที่สามกรณีอื่นใดที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินกระบวนการยุติธรรมภายในได้ (Trahan, 2012)

ความในคำปรารภ มาตรา 1 และวัตถุประสงค์ของมาตรา 17 ของธรรมนูญกรุงโรมฯ บัญญัติอย่างชัดเจนว่าให้กระบวนการพิจารณาคดีของศาลอาญาระหว่างประเทศจะดำเนินการสอบสวนและดำเนินคดีไปได้ก็ต่อเมื่อกระบวนการยุติธรรมภายในของรัฐล้มเหลว หลักอำนาจเสริมของศาลอาญาระหว่างประเทศเป็นเครื่องมือ

สำคัญในการส่งเสริมการใช้อำนาจรัฐในการควบคุมการกระทำผิดทางอาญา และควบคุมการเข้าถึงกระบวนการพิจารณาตัดสินของศาล โดยมุ่งเน้นที่จะกระตุ้นให้กระบวนการยุติธรรมภายในของรัฐมีบทบาทสำคัญในการดำเนินคดีและลงโทษผู้กระทำอาชญากรรมระหว่างประเทศร้ายแรง ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของศาลอาญาระหว่างประเทศในการยุติการที่ผู้กระทำความผิดไม่ถูกดำเนินคดี (impunity) (Carter, 2013)

วิเคราะห์ประเด็นโต้แย้งการดำเนินคดีอาชญากรรมอันเป็นการรุกรานตามหลักอำนาจเสริม

จากที่ได้กล่าวข้างต้นแล้วว่าอาชญากรรมอันเป็นการรุกรานนั้นเป็นอาชญากรรมภายใต้อำนาจของศาลอาญาระหว่างประเทศในการดำเนินคดี ดังนั้น การใช้อำนาจของศาลอาญาระหว่างประเทศเหนืออาชญากรรมอันเป็นการรุกรานก็ต้องเป็นไปตามกลไกของศาลอาญาระหว่างประเทศ ก็คือกลไกตามหลักเสริมอำนาจตามบทบัญญัติในธรรมนูญกรุงโรมฯ กล่าวคือการดำเนินคดีอาชญากรรมอันเป็นการรุกรานที่เกิดขึ้นนั้น จะเป็นการดำเนินคดีโดยศาลภายในของรัฐที่มีเขตอำนาจไม่ว่าโดยหลักดินแดนหรือโดยหลักสัญชาติบุคคลที่เกี่ยวข้องก่อนในลำดับแรก ศาลอาญาระหว่างประเทศจะเข้ามาแทรกแซงเพื่อเสริมอำนาจของศาลภายใน ก็ต่อเมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่าศาลภายในล้มเหลวในการดำเนินคดีไม่ว่าจะโดยการไม่สมัครใจ หรือความสามารถดำเนินคดีได้อย่างแท้จริง ซึ่งการดำเนินคดีตามกลไกดังกล่าวของศาลอาญาระหว่างประเทศที่ให้อำนาจศาลภายในเหนือศาลอาญาระหว่างประเทศอาจก่อให้เกิดประเด็นปัญหาโต้แย้งหลักๆ ตามมาสองประการ คือ การโต้แย้งอันเป็นผลมาจากลักษณะของอาชญากรรมการรุกราน (ข้อ 4.1) และข้อโต้แย้งที่มีเหตุมาจากการความกระตือรือร้นในการดำเนินคดีของศาลภายใน (ข้อ 4.2)

4.1 ลักษณะของอาชญากรรมอันเป็นการรุกราน

ข้อโต้แย้งในประเด็นลักษณะของอาชญากรรมอันเป็นการรุกราน เป็นกรณีการดำเนินคดีอาชญากรรมอันเป็นการรุกรานโดยศาลภายใน ซึ่งโดยลักษณะของอาชญากรรมอันเป็นการรุกรานนั้นเป็นอาชญากรรมที่กระทำกันในระดับรัฐต่อรัฐ ดังนั้นประเด็นกรณีการรุกราน จึงมีความแตกต่างไปจากอาชญากรรมประเภทอื่นๆ ที่อยู่ภายใต้อำนาจของศาลอาญาระหว่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นอาชญากรรมการค้ามนุษย์ อาชญากรรมสงคราม และอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ เพราะอาชญากรรมอันเป็นการรุกรานจะมีรัฐสองรัฐเป็นอย่างน้อยที่เข้ามาเกี่ยวข้อง คือ รัฐผู้รุกราน และรัฐที่เป็นเหยื่อที่ถูกรุกราน ในขณะที่อาชญากรรมอื่นๆ ทั้งอาชญากรรมการค้ามนุษย์ อาชญากรรมสงคราม และอาชญากรรมต่อมนุษยชาตินั้นอาจเป็นอาชญากรรมที่เกิดขึ้นโดยกระทำต่อคนชาติของรัฐนั้น และการกระทำที่เกิดขึ้นภายในดินแดนของรัฐนั้น เช่น กรณีอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในประเทศชูดาน ประเทศอุกันดา หรือประเทศลิเบีย เป็นต้น

ด้วยลักษณะของอาชญากรรมอันเป็นการรุกรานที่มีรัฐสองรัฐที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดทั้งในฐานะผู้รุกรานและผู้ถูกรุกรานนี้ หากกรณีดังกล่าวนำไปสู่การดำเนินคดีผู้กระทำความผิด สถานการณ์การดำเนินคดีโดยศาลภายในของรัฐจะนำไปสู่กรณีการดำเนินคดีโดยศาลภายในของรัฐที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมอันเป็นการรุกราน ไม่ว่าจะเป็นกรณีผู้นำทางทหารหรือทางการเมืองของรัฐผู้รุกรานถูกจับและดำเนินคดีในศาลภายในของรัฐที่ถูกรุกราน หรือกรณีผู้นำทางทหารหรือผู้นำทางการเมืองของรัฐผู้รุกรานถูกจับและดำเนินคดีโดยศาลภายในของรัฐผู้รุกรานเอง ซึ่งการดำเนินคดีผู้นำทางทหารหรือผู้นำทางการเมืองในฐานะที่เป็นผู้รุกรานของศาลภายในของรัฐที่ถูกรุกราน ย่อมไม่สามารถนำไปสู่กระบวนการพิจารณาที่เป็นอิสระหรือเป็นกลางได้อย่างแน่แท้ ในขณะที่กรณีที่ผู้รุกรานถูกดำเนินคดีโดยศาลภายในของรัฐผู้รุกรานเอง ย่อมนำไปสู่ผลของการพิจารณาที่ไม่เป็นธรรม อาทิ

การดำเนินคดีโดยมีกระบวนการปกป้องผู้กระทำความผิด หรือกรณีที่ผู้กระทำความผิดได้รับการได้รับความคุ้มครองจากการ ถูกดำเนินคดีโดยศาลภายในของรัฐ

4.2 ความกระตือรือร้นเกินไปในการดำเนินคดี ของศาลภายใน

ดังที่กล่าวในข้างต้นแล้วว่าการดำเนินคดี อาชญากรรมอันเป็นการรุกรานโดยศาลภายในของรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินคดีโดยศาลภายในของฝ่ายผู้ ชนะในการรุกรานที่เกิดขึ้น ส่งผลให้การดำเนินคดีของ ศาลภายในฝ่ายผู้ชนะจะออกมาในรูปแบบของความ กระตือรือร้นในการดำเนินคดีของศาลภายในจนเกินไป (overzealous national trial) จนกระทั่งขาดซึ่งกระบวนการ ที่ดี (due process) ในกระบวนการยุติธรรม (Trahan, 2012) ซึ่งประเด็นดังกล่าวนี้แตกต่างไปจากการที่บัญญัติ มาตรา 17 ของธรรมนูญศาลที่ระบุเกี่ยวกับกระบวนการยุติ ธรรมที่ไม่เป็นอิสระ หรือไม่เป็นกลางซึ่งเกิดจากการไม่ สมควรใจ หรือความสามารถ แต่เป็นกรณีการดำเนินคดี ที่เกิดจากความต้องการที่กระตือรือร้นมากเกินไปในการ สืบสวนสอบสวนหรือพิจารณาคดี ดังจะเทียบเคียงได้จาก กรณีที่รัฐบาลลิเบียออกแถลงการณ์ต่อกรณีของ Saif Al-Islam Gaddafi และ Abdullah Al-Sanussi ว่าการดำเนินคดี ปึงเจกชนต้องดำเนินคดีโดยศาลภายในแม้ว่าศาลอาญา ระหว่างประเทศจะได้ออกหมายจับทั้งสองเพื่อดำเนินคดีก็ ตามในคดี Prosecutor v. Muammar Mohammed Abu Minyar Gaddafi, Saif Al-Islam Gaddafi & Abdullah Al-Senussi ของศาลอาญาระหว่างประเทศ จากกรณีดังกล่าวจะเห็นได้ว่าความกระตือรือร้นจนเกินไป ดังกล่าวส่งผลต่อการตัดสินใจของศาลอาญาระหว่าง ประเทศในการที่จะเข้ามาแทรกแซงการใช้อำนาจของศาล ภายในได้ตามนัยของมาตรา 17 ของธรรมนูญกรุงโรมฯ ในขณะที่อีกมุมมองเห็นว่า มาตรา 17 โดยตัวบทบัญญัติ เองไม่ครอบคลุมไปถึงกรณีการกระตือรือร้นในการ สืบสวนสอบสวนหรือดำเนินคดีจนเกินไป (Trahan, 2012) โดยอาจแยกพิจารณาได้ 2 ประเด็น คือ ความ

กระตือรือร้นเกินไปในการไม่สมควรใจดำเนินคดี (ข้อ 4.2.1) และการกระตือรือร้นจนเกินไปในการไม่สามารถ ดำเนินคดี (ข้อ 4.2.2)

4.2.1 ความกระตือรือร้นเกินไปในการไม่สมควรใจ ดำเนินคดี

หากพิจารณาธรรมนูญกรุงโรมฯ มาตรา 17 แล้วพบได้ว่าการไม่สามารถหรือไม่สมควรใจดำเนินคดีอาจแยกพิจารณา ออกได้เป็น 3 สถานการณ์ กล่าวคือ สถานการณ์ที่หนึ่ง กรณีศาลภายในปกป้องบุคคลดังกล่าวจากความยุติธรรม สถานการณ์ที่สองกรณีการล่าช้า และสถานการณ์ที่สาม กรณีกระบวนการพิจารณาขาดอิสระหรือความเป็นกลาง ซึ่งหากพิจารณาตามสถานการณ์ทั้งสามกรณี การ กระตือรือร้นจนเกินไปจะไม่เข้าสถานการณ์ที่หนึ่ง และ สถานการณ์ที่สอง เนื่องจากการกระตือรือร้นจนเกินไป ไม่ใช่กรณีการปกป้องบุคคลที่เกี่ยวข้องจากการถูกนำตัว เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม อีกทั้งกระบวนการดังกล่าว เป็นการดำเนินการที่รวดเร็วไม่ได้ล่าช้า แต่กรณีการ กระตือรือร้นจนเกินไปอาจมีส่วนใกล้เคียงกับกรณีของ อิสระและความเป็นกลางของกระบวนการพิจารณาใน สถานการณ์ที่สาม แต่มาตรา 17 (2) ซึ่งเป็นกรณีที่น่าไปสู่ การเอื้อประโยชน์แก่ผู้กล่าวหาที่จะรอดพ้นจากการถูก ดำเนินคดี แต่การกระตือรือร้นจนเกินไปไม่ได้นำไปสู่ เป้าหมายดังกล่าว แต่กลับนำไปสู่ในทางตรงกันข้ามเสีย มากกว่า

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าตามนัยของการไม่สมควรใจตามมาตรา 17(2) ไม่ครอบคลุมการกระตือรือร้นจนเกินไปในการ สืบสวนสอบสวน หรือการพิจารณาคดี

4.2.2 การกระตือรือร้นจนเกินไปกรณีความไม่ สามารถดำเนินคดี

ความไม่สามารถตามบทบัญญัติของมาตรา 17(3) เป็นกรณีที่รัฐไม่สามารถที่จะได้มาซึ่งตัวผู้ต้องหา หรือ พยานหลักฐานที่จำเป็น หรือความไม่สามารถอื่นๆ อันทำ ให้ไม่สามารถที่จะดำเนินการตามกระบวนการพิจารณา คดีได้ยุติธรรมแห่งรัฐด้วยสาเหตุจากความล้มเหลวโดย

สิ้นเชิงหรือในสาระสำคัญ หรือการปราศจากกระบวนการ ดูเหมือนว่าการกระตือรือร้นจนเกินไปของศาลภายในในการสืบสวนสอบสวนหรือพิจารณาคดีจะไม่เข้ากับ สถานการณ์ของความไม่สามารถเนื่องจากศาลภายในอาจ ดำเนินการทุกประการได้หมด ไม่ว่าจะเป็นการควบคุมตัว ผู้ถูกกล่าวหา มีพยานหลักฐาน และสามารถดำเนิน กระบวนการพิจารณาได้ เพียงแต่กระบวนการนั้นขาดไป ซึ่งกระบวนการที่ดีเท่านั้น

ดังนั้น หากพิจารณานัยของมาตรา 17 แล้ว การ กระตือรือร้นจนเกินไปในการสืบสวนสอบสวน หรือ พิจารณาคดีจึงไม่เข้าตามเงื่อนไขของกลไกอำนาจเสริม ของศาลอาญาระหว่างประเทศ ที่ศาลจะเข้ามาแทรกแซง การใช้อำนาจของศาลภายในเพื่อดำเนินคดีอาชญากรรม อันเป็นการรุกรานได้

บทสรุป

อาชญากรรมอันเป็นการรุกรานซึ่งนำไปสู่การใช้ อำนาจตามหลักอำนาจเสริมของศาลอาญาระหว่าง ประเทศเป็นที่ทำหยาศาลอาญาระหว่างประเทศกำลัง เผชิญภายหลังจากการประชุมทบทวนธรรมนูญกรุงโรมฯ ณ กรุงกัมปาลา ประเทศอูกันดา ในปี ค.ศ. 2010 ที่ประชุม ได้มีมติสนับสนุนให้รับเอาการแก้ไขธรรมนูญกรุงโรมฯ เกี่ยวกับอาชญากรรมอันเป็นการรุกราน โดยความทำหยา ประการแรกที่ปรากฏขึ้นก็คือการใช้อำนาจของศาลอาญา ระหว่างประเทศเหนืออาชญากรรมอันเป็นการรุกรานนั้น ต้องอาศัยความยินยอมของรัฐสมาชิกในการรับเอาหรือให้ สัตยาบันเพื่อผูกพันตามบทบัญญัติของธรรมนูญศาลที่ได้ มีการแก้ไขเพิ่มเติมขึ้นมา ซึ่งปัจจุบันมีเพียง 24 รัฐ จาก 123 รัฐสมาชิกของศาลอาญาระหว่างประเทศเท่านั้นที่ ผูกพันตามบทบัญญัติที่แก้ไขดังกล่าว

อย่างไรก็ดี หากบทบัญญัติดังกล่าวมีผลใช้บังคับ แต่การปรับใช้อำนาจของศาลอาญาตามหลักอำนาจเสริม

เพื่อดำเนินคดีอาชญากรรมอันเป็นการรุกรานก็มีประเด็น โต้แย้ง ไม่ว่าจะเป็นกรณีลักษณะของอาชญากรรมอันเป็น การรุกรานที่มีลักษณะที่แตกต่างไปจากอาชญากรรมอื่นๆ ของศาลอาญาระหว่างประเทศ เนื่องจากเป็นกรณี อาชญากรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับรัฐสองรัฐขึ้นไป ดังนั้น การดำเนินคดีผู้นำทางทหารหรือทางการเมืองของรัฐผู้ รุกรานในศาลภายในของรัฐที่ถูกรุกรานก็ดี หรือศาล ภายในของรัฐที่รุกรานก็ดี ต่างก็ส่งผลต่อผลลัพธ์ที่ควร เป็นไปทั้งสิ้นไม่ว่าในทางบวกหรือทางลบ

นอกจากนี้ สิ่งสำคัญยิ่งประการหนึ่ง คือ กรณีที่ ศาลภายในของรัฐดำเนินคดีอาชญากรรมอันเป็นการ รุกราน อาจนำไปสู่ความกระตือรือร้นจนเกินไปในการ สืบสวนสอบสวนหรือการพิจารณาคดีของศาล ซึ่งกรณี ดังกล่าวจะนำไปสู่กระบวนการยุติธรรมที่ขาดซึ่ง กระบวนการที่ดี ทว่ากรณีดังกล่าวไม่เป็นการตามนัยของ มาตรา 17 ของธรรมนูญกรุงโรมฯ ซึ่งจะส่งผลศาลอาญา ระหว่างประเทศสามารถเข้ามาแทรกแซงการใช้อำนาจ ของศาลภายในเพื่อพิจารณาคดีอาชญากรรมอันเป็นการ รุกรานได้

ประเด็นโต้แย้งที่ได้กล่าวถึงนี้ล้วนแต่เป็นส่วนที่ ก่อให้เกิดแนวคิดว่าการดำเนินคดีอาชญากรรมอันเป็นการ รุกรานนั้นควรถูกดำเนินคดีโดยศาลอาญาระหว่างประเทศ มากกว่าศาลภายในของรัฐ ดังนั้น กลไกตามหลักอำนาจ เสริมของศาลอาญาระหว่างประเทศที่ให้อำนาจศาลภายใน เหนือศาลอาญาระหว่างประเทศในการดำเนินคดี อาชญากรรมระหว่างประเทศดังกล่าวจึงเป็นที่โต้แย้งว่า อาจไม่ใช่แนวทางที่เหมาะสมในการดำเนินคดี อาชญากรรมอันเป็นการรุกราน ซึ่งเป็นความทำหยาที่ศาล อาญาระหว่างประเทศจะต้องเผชิญ และอาจส่งผลต่อ ประสิทธิภาพและความเชื่อมั่นต่อกระบวนการ ดำเนินคดีของศาลอาญาระหว่างประเทศในอนาคต อันใกล้

เอกสารอ้างอิง

- Jannifer Trahan. (2012). Is complementarity the right approach for the international court's crime of aggression? considering the problem of 'overzealous' national court prosecution. *Cornell International Law Review*, 33(4), 569-601.
- John, T. H. (2002). *The rome statute of the international criminal court: A commentary vol. I*. Oxford: Oxford University.
- Linda, E. C. (2013). The future of the international criminal court: Complementarity as a strength or a weakness. *Washington University Global Studies Law Review*, 5, 48(4), 451-473.
- Mohamed, M. E. Z. (2008). From Primacy to complementarity and backwards: (re)-visiting rule 11 bis of the ad hoc tribunal. *International and comparative law quaterly*, 2(5), 403-415.

